

***Rosalinde:* een filmproject in de kleuterklas**

Veerle Geudens

In de ervaringsgerichte basisschool *De Waterval* in Ekeren liep vorig schooljaar een groots filmproject waar zowel leerkrachten, kleuters als ouders bij betrokken waren. Het begon allemaal met een wandeling door het nabijgelegen Veltwijckpark waar het prachtige kasteel Veltwijck al jaren dienst doet als districtshuis. Bij dat kasteel hoort een legende: een paar eeuwen geleden zou daar de dochter van de kasteelheer door het raam gesprongen zijn omdat ze niet mocht trouwen met de tuinman. Haar standbeeld staat nog altijd naast de slotgracht.

Tijdens de wandeling vertelde Geert de kleuters deze legende. Terug op school gekomen, speelden de kinderen het verhaal een ganse week na. Zo ontstond de idee om er een toneelvoorstelling van te maken. Dat gebeurt in *De Waterval* wel meer: vertrekkend van wat de kinderen bezighoudt, voortborduren tot er iets groots uitkomt. Probleem bij de toneelvoorstelling was natuurlijk het gepaste decor tevoorschijn toveren: een slot, een vijver, een raam, een bos... En omdat het Veltwijckpark maar een paar honderd meter van de school gelegen is, besloten de leerkrachten om de legende in zijn oorspronkelijke omgeving na te spelen. De stap van toneelvoorstelling naar film was toen ook vlug gezet.

Ik was zo onder de indruk van de film *Rosalinde* dat ik op interview uittrok. Hieronder een verslag van mijn gesprek met Iris en Geert, de kleuterleiders van *De Waterval*.

VONK: *Hoe zijn jullie ertoe gekomen om een film te maken?*

Naar aanleiding van het project *kastelen* bezochten we het Veltwijckkasteel vlak bij onze school. In de tuin achter het kasteel zagen de kleuters een beeld staan en ze wilden wel eens weten wie die mevrouw was. Ik vertelde de legende die in de streek heel erg bekend is. De kleuters waren sterk geboeid door het dramatische verhaal, ze wilden het steeds weer opnieuw horen. Ze speelden het in de klas ook al een beetje na. De andere groep, die in dezelfde klasruimte zit, was al even vlug door de microbe gebeten. Na het eindeloos spelen kwam er de vraag om er een toneeltje van te maken. Dat vergde natuurlijk heel wat werk wat decor betreft. We stelden de kleuters voor om het toneeltje in het kasteel te spelen en dit op video op te nemen... Dat laatste werd toch nog verder uitgebouwd tot een heuse film.

VONK: *Welke voorbereidingen namen jullie?*

Een van de ouders kent beroepshalve heel veel van videowerk. Hij raadde ons aan om

verhaal we gingen opnemen. Meestal was het in een viertal pogingen al oké. Twee halve dagen hadden we nodig om alles op te nemen. Aan de montage hebben we nadien nog een dikke 24 uur gewerkt. Dit alles voor 20 minuten film.

VONK: En de kleuters vonden het leuk?

Als we de betrokkenheidschaal gemeten hadden tijdens de opnamen, kwamen we zeker aan een 200%! Voor de kinderen telde alleen de film: ze vergaten te drinken, hun koekje en... het toilet. Naar het einde toe werden ze wel moe, maar ze waren het zeker niet beu. Als je ons zou vragen welke doelen we hier nu mee bereikt hebben, zou je een hele lijst krijgen. Natuurlijk heeft ieder kind deze ervaring op zijn 'eigen' manier verwerkt, maar globaal gezien komen zeker alle domeinen aan bod.

een scenario te schrijven. Dat hadden we nog nooit gedaan, maar het lukte erg aardig. Eigenlijk was dat een van de vele ervaringen die we als volwassene de komende weken zouden opdoen. Enkele mama's hielpen met het maken van de kledij. In de klas bekeken we stukken uit een film over de 17de eeuw. De kleuters vonden vooral de pruiken heel erg grappig en fascinerend. We stelden in de klas een camera en een tv-scherm op, zo konden de kleuters een beetje wennen aan het medium. Erg grappig was om te zien hoe kinderen proberen uit te zoeken hoe ze met het omgekeerde spiegelbeeld moeten omgaan. We leerden ook een dans uit die tijd.

In de klas hing het verhaal in tekeningen, chronologisch aan de wasdraad. De kleuters mochten zelf alle tekeningen op de juiste plaats hangen, zo konden ze ook beter begrijpen dat alle stukjes film nadien op de juiste plaats aan mekaar worden gezet. We speelden alle scènes per locatie na mekaar. Telkens we aan een volgend stukje begonnen, vertelden we de kleuters welk stukje

VONK: Niet alle kinderen konden meespelen omdat er een beperkt aantal rollen was, maar jullie hebben dat prima opgevangen door de kleuters anno 2000 door het verhaal te weven. Vertel eens hoe je op dat idee kwam.

We vonden het ontstaan van het project al een heel leuk gegeven, dus namen we dit als rode draad door de film: een juf wandelt door het park, komt een beeld tegen en begint de legende te vertellen... In de loop van het verhaal laten we de kleuters nog enkele acties meedoen, parallel met het verhaal.

VONK: De film werd in een echte bioscoop vertoond? Hoe kwamen jullie daarbij?

Een film kan je thuis op tv zien, maar om het helemaal echt te maken namen we contact op met de *Cartoon's*. Daar stonden ze open voor het project en gaven ons hun medewerking. De film werd op een zaterdagvoor-

middag voor een volle zaal vertoond. We bezorgden ook een kopie van de film aan het districtshuis van Ekeren. Daar was men zo onder de indruk dat de film tijdens de open monumentendag in september doorlopend vertoond werd.

Vonk: Hoe was de reactie van de kleuters en de (groot)ouders?

Zelf hadden we tijdens en na de montage de film al heel vaak gezien. We hadden al dagen voor de vertoning aan heel wat mensen verteld dat ze zich zeker van een zakdoek moesten voorzien, want het zou ontroerend zijn. Toen de lichten na de eerste vertoning terug aangingen, zagen we tot onze verbazing dat bijna alle volwassenen met betraande ogen rechtstonden. Sommige oma's konden hun waardering zelfs niet meer onder woorden brengen.

Het is ook zo: onze kleuters hebben echt wel een prestatie geleverd. Heel wat mensen vroegen zich bijvoorbeeld af of de twee hoofdpersonages in het verhaal ook echt verliefd zijn op elkaar! In werkelijkheid blijven ze liever uit elkaars buurt... Een van de hoofdrolspelers is eigenlijk een kind met heel wat groei- en ontwikkelingsproblemen. Iedereen heeft nu kunnen zien dat hij echt wel iets kan.

De kinderen van de school hebben thuis bijna allemaal een duplicaat van de film. Ze hebben hem al tientallen keren bekeken, ze krijgen er niet genoeg van. Gek eigenlijk, het is een heel dramatisch verhaal, met nogal een droevig einde en toch vinden ze het mooi. Het park rond het kasteel is nu voor onze kleuters een soort bedevaartsoord, ze willen alles nog eens zien: het beeld, de boom der verliefden, het raam,...

Vonk: Welke raad kan je andere scholen geven als ze ook een film willen maken? Waar moeten ze beginnen? Waar vinden

ze een verhaal? Enz.

Wacht geduldig af en probeer de kinderen zeker niet zo een project 'op te zadelen', dan krijg je ze toch niet mee. Het moet echt iets zijn dat mee van hen komt: een verhaal of een spel dat ze spelen en blijven spelen. Wat de keuze van het verhaal betreft, denken we dat alles wel kan, als de kleuters er maar door bezeten zijn.

En ben je zover dat iedereen van start wil gaan, probeer dan zeker wat mensen (ouders, grootouders, collega's, vrienden) rond je te verzamelen die vertrouwd zijn met het medium film/video of je willen helpen bij andere praktische dingen.

Vonk: Kunnen andere scholen Rosalinde bekijken?

Als er scholen zijn die onze film willen bekijken, nemen ze best even contact met ons op, dan spreken we wel verder af. Ook reacties in verband met gelijkaardige projecten zijn uiteraard welkom.¹

Noot

1 Iris Verdonk & Geert Schraepen, p.a. De Waterval, Veltwijcklaan 134, 2180 Ekeren,
tel. (03)544 84 45, E-MAIL vzw.destep@antwerpen.be

Veerle Geudens
Lindekensbaan 24
2560 Kessel
vgeudens@be.packardbell.org

T U S S E N D O O R

KIDS

In het kader van zijn 150-jarig bestaan organiseert het KIDS (Koninklijk Instituut voor Doven en Spraakgestoorden) drie studiedagen, een voor elk vraagstellingstype:

- op 16 februari 2001: auditieve handicap;
- op 16 maart 2001: autisme spectrum stoornis;
- op 19 oktober 2001: spraak-taalstoornissen.

Elke studiedag heeft dezelfde structuur: in de voormiddag zijn er plenaire theoretische lezingen en in de namiddag parallelsessies waarin de praktijk, de ervaringen en de hulpverlening centraal staan.

INLICHTINGEN EN INSCHRIJVINGEN:

KIDS, Borggravevijversstraat 9, 3500 Hasselt, tel. (011)22 25 93, fax (011)24 20 14,
E-MAIL kids@kids.be, WEBSITE www.kids.be